MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Rae Vallavalitsus
info@rae.ee
Aruküla tee 9
Jüri alevik, Rae vald, 75301,
Harju maakond

Teie 07.10.2026 nr 6-1/9477-1

Meie 05.11.2026 nr 13-2/2957-20

Vastuskiri

Lugupeetud Ain Böckler

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium tänab Rae Vallavalitsust Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu avalikul väljapanekul esitatud arvamuse eest.

Toote oma kirjas välja, et põhilahenduse seletuskiri näeb ette, et väljaspool planeeringuga määratud alasid jätkub uuringu- ja kaevandamislubade menetlemine kehtiva õigusruumi ja praktika kohaselt, arvestades võimalusel planeeringu soovitusi. Seega ei tähenda ala väljajäämine riigi huviga alade hulgast kaevandamise välistamist. Probleemiks on aga see, et ülejäänud maardlate kasutuselevõtu ruumilised põhimõtted ja nende seos planeeringus kokku lepitud prioriteetidega jäävad ebapiisavalt selgeks.

Palute lisada seletuskirja eraldi alapeatükk „Riigi huviga aladest väljapoole jäävate maardlate kasutuselevõtu põhimõtted“. Määrata selles, millistel alustel kaalutakse uute alade kasutuselevõttu ning kuidas arvestatakse riigi huviga alade prioriteetsust, olemasolevaid karjääre, kohalikke vajadusi ja keskkonnapiiranguid. Riigi huviga aladest väljapoole jäävate ehitusmaavarade maardlate kasutuselevõtu kaalumisel lähtutakse piirkondlikust vajadusest, olemasolevate kaevandamisvõimaluste tegelikust kättesaadavusest, asukohaalternatiivide võrdlusest ning loodus- ja elukeskkonna väärtuste säilitamisest. Maardla olemasolu ega ettevõtja kaevandamishuvi ei ole iseseisvalt piisav ruumiline põhjendus uue kaevandamisala kasutuselevõtuks. Rohevõrgustikus peab olema põhjendatud võrgustiku toimimise ja sidususe säilimine kogu kaevandamise vältel. Ala kasutuselevõtu kaalumine peab arvestama teemaplaneeringus kokku lepitud, seejuures prioriteetsus peaks olema seotud riikliku huviga aladega. Planeeringu elluviimise peatükis tuleb ühtlasi selgitada, kuidas arvestatakse väljaspool riigi huviga alasid lisanduva kaevandamismahu ja keskkonnakoormusega ning kas see muudab planeeritud alade kasutuselevõtu vajadust või ajastust. Nii saab teemaplaneering anda kohalikele omavalitsustele ja kogukondadele terviklikuma ning usaldusväärsema aluse pikaajaliste maakasutusotsuste tegemiseks.

Arvestame ettepanekuga osaliselt ja täiendame teemaplaneeringu seletuskirja, selgitades põhjalikumalt riigi huviga aladest väljapoole jäävate maardlate uurimise ja kasutuselevõtu põhimõtteid ning nende seost teemaplaneeringus määratud riigi huviga alade prioriteetsusega.

Selgitame, et teemaplaneeringu eesmärk on määrata riigi varustuskindluse seisukohalt olulised ehitusmaavarade alad ja nende kasutuselevõtu prioriteetsus. Teemaplaneering ei kehtesta riigi huviga aladest väljapoole jäävatel maardlatel üldist kaevandamiskeeldu ega välista nende uurimist ja kasutuselevõttu. Maavara geoloogilise uuringu ja kaevandamise võimalikkus otsustatakse asjakohastes loamenetlustes, arvestades kehtivaid õigusakte, keskkonnapiiranguid, kohalikke olusid ning kavandatava tegevusega kaasnevaid mõjusid. Teemaplaneeringus määratud riigi huviga alade prioriteetsus väljendab eelkõige riigi strateegilist eelistust ehitusmaavarade varustuskindluse tagamisel ega tähenda, et väljaspool neid alasid oleks kaevandamine lubatud üksnes pärast prioriteetsete alade ammendumist. Samuti ei välista ala jäämine teemaplaneeringus määratud riigi huviga aladest väljapoole, et konkreetses loamenetluses tuvastatakse ülekaalukas riigi huvi maapõueseaduse tähenduses. Tuleb rõhutada, et sellisel juhul oleks tegemist erandolukorraga. Samuti ei anna maardla olemasolu või ettevõtja kaevandamishuvi iseenesest õigust kaevandamiseks.

Ettepanekus nimetatud kaalumiskriteeriume, sealhulgas piirkondliku vajaduse hindamist ja asukohaalternatiivide võrdlemist, seletuskirja ei lisata. Teemaplaneeringu ülesanne ei ole seada uuringu- ja kaevandamisloa menetlusele maapõueseaduses sätestatule täiendavaid kaalumiskriteeriume. Piirkondliku vajaduse hindamist viib läbi Kliimaministeerium kord aastas ja ülevaade on avalikult kättesaadav ministeeriumi kodulehel.

Täiendame seletuskirja ka selgitusega, et väljaspool riigi huviga alasid kavandatavate kaevandamistegevuste puhul tuleb asjakohases menetluses kehtivatest õigusaktidest tulenevalt ning vastavalt olukorrale ja vajadusele arvestada piirkonna olemasoleva kaevandamiskoormuse, võimalike koosmõjude, rohevõrgustiku toimimise ning loodus- ja elukeskkonna väärtustega. Täiendavate kaevandamismahtude lisandumine võib mõjutada piirkondlikku varustuskindlust ja riigi huviga alade kasutuselevõtu vajadust või ajastust, kuid ei muuda automaatselt teemaplaneeringuga määratud alade prioriteetsust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Ivan Sergejev
planeeringute asekantsler

Agnes Lihtsa +372 5819 0538
agnes.lihtsa@mkm.ee